

ISABELA VASILIU-SCRABA
Eseist, filosof, istoric al filosofiei

Membră a Uniunii Scriitorilor din România
Secția Critică-Eseistică

Himera discipolatului de la Păltiniș

-pretext de fină ironie din partea lui Noica-

Motto : „*Nimic mai plăcut şi mai reconfortant decât demascarea prostiei pretenţioase şi a nesincerităţii*", Mircea Eliade, Radio, 26 iunie 1936.

Privitor la Noica, să spui la Radio BBC în decembrie 1987 că filozoful de la Păltiniș a fost "ultimul uriaș rămas în țara piticilor" ar fi fost simplu și adevărat. Dar, exprimată de I. P. Culianu, ideea s-a complicat. Fiindcă de la primele vorbe s-a văzut că intenția profesorului de română de la Groningen care scrisese în 1985 o notă informativă la Securitate despre Mircea Eliade (**nota informativă din vol. Eliade în arhiva Securităţii, Ed. Mica Valahie, 2008, p. 230-233)** nu era să glorifice opera filozofică sau gândirea "uriașului Constantin Noica", ci să ridice în slăvi "piticii" din jurul acestuia. Adică să proslăvească himerica Școală de la Păltiniș, negată întâi de Noica, apoi de Alexandru Dragomir, cel mai de seamă vizitator al filozofului de la Păltiniș. Discutând cu Fabian Anton, pe 15 iunie 2000, Alexandru Dragomir le-a negat postura de "discipoli" lui Andrei Pleșu, G. Liiceanu și Vieru (**vezi Isabela Vasiliu-Scraba, Ultima revelație a filozofului Al. Dragomir: "A nu te vinde comportă nebănuite riscuri" , in rev. "Argeș", An V (XLI), nr 10 (292), p.19 și Isabela Vasiliu-Scraba, Falsificări la publicarea în "Observatorul cultural" a ultimului interviu al filozofului Alexandru Dragomir, în rev. "Argeș", An X (XLV), nr 5 (335), p.22-23, sau http://www.centrul-cultural-pitesti.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=2871:polemcie&catid=286:revista-arges-mai-2010&Itemid=112 ; precum si Isabela Vasiliu-Scraba, Al. Dragomir nu este o invenție a lui Liiceanu întrucât oamenii mici nu-i pot inventa pe oamenii mari, in rev. "Acolada", nr.3/2012, p.19, sau http://www.isabelavs.go.ro/Articole/IsabelaVS-Dragomir-inventat.htm**).

La fel, Petre Țuțea remarcase cu tristețe că "Noica n-a produs nici un vârf spiritual…nu a produs decât inși care ar putea fi buni asistenți la Filozofie, și atâta tot" (Între Dumnezeu și neamul meu).În ultima carte a lui Culianu (**I viaggi dell'anima, Milano, 1991**), considerată chiar de prietenul său Giovanni Casadio drept "una DELUSIONE, di molto inferiore alla produzzione scientifica antecedente" (**Necrologio Culianu, Religioni&Societa, 8, 1993, p.85-95**), fostul profesor de română de la Groningen asasinat când era pe punctul de a fi angajat ca profesor de istoria religiilor la Chicago (**Despre I. P. Culianu vezi Isabela Vasiliu-Scraba, O nouă ipoteză privind asasinatul de la Chicago, în rev. "Acolada", 11/2011, p.19 si p.26 ; sau http://www.isabelavs.go.ro/Articole/IsabelaVS-Ipoteza7AsasinarerCulianu.htm**) păruse fascinat de controlul politic prin manipularea gândirii. În acea emisiune de la Radio BBC din decembrie 1987, Ioan Petru Culianu l-a înfățișat pe răposatul C-tin Noica ba ca un Nastratin Hogea, ba asemenea unui Don Quijote din Balcani, ca să ajungă să-l plaseze oarecum în treacăt în "acea rasă de Gulliveri din care s-au tras Eliade, Ionescu și Cioran" (**Studii românești, II, 2009, p.229**), figura sa predilectă rămânând aceea a lui Nastratin: "E de neînchipuit cum prezența unui Nastratin înduioșează până la urmă si pe omul simplu .. Acesta e avantajul de a fi un Nastratin Hogea, un om pus intr-un context din care nu face parte" (p.231).

Un istoric al religiilor din "Scoala de la Chicago" (**In 1983 apăruse la Paris cel de-al treilea și ultimul volum de Istoria credințelor scris de Mircea Eliade. Apoi el a pregătit cu foștii săi studenți americani (din "Scoala de la Chicago") un al patrulea volum scris în colectiv și rămas nefinisat în aprilie 1986. Francezii, la toate re-editările de după 1983, socotesc doar cele trei volume scrise de Eliade. Ei nu adaugă volumul îngrijit de Culianu, scos de nemți după asasinarea acestuia. Pentru că multi colaboratori ai faimosului profesor Eliade n-au acceptat să lucreze după moartea marelui istoric al religiilor cu necunoscutul profesor de română de la Groningen, retrăgându-și capitolele deja scrise (v. Isabela Vasiliu-Scraba, Un al IV-lea volum de "Istoria credințelor" si ratatele colaborări ale lui Mircea Eliade cu Ioan P. Culianu, în rev. "Argeș", Anul IX (XLIV), nr.4 (322) aprilie 2009, p.22; sau http://www.isabelavs.go.ro/Articole/Culianu_in_colab3.htm). Despre felul cum cei de**

la Editura Humanitas au falsificat adevărul privitor la cariera universitară a lui I.P. Culianu (care şi-a trecut abia în 1987 doctoratul de stat în istoria religiilor) a se vedea Isabela Vasiliu-Scraba, Eliade şi Culianu în universul minciunii post-decembriste, în rev. "Argeş", Anul VIII (XLIII), nr.6 (312) iunie 2008, p.24-25; sau http://www.isabelavs.go.ro/Articole/CulianuEliade2008.htm), aşadar fost student al lui Eliade, îi spunea poetului Gabriel Stănescu într-un interviu că "la ora actuală, criticii lui Eliade se recunosc după mediocritatea lor. Ei nu au nimic de spus în domeniul istoriei religiilor şi de aceea se alătură corului celor care dezinformează /.../ Chiar accepţiunea [de sacralitate] pe care o dădea Mircea Eliade timpului [Marelui Timp] le pare o ameninţare la adresa controlului politic al istoriei" (Ch. Long, în rev. "Arges", sept. 2007). În lipsa altor idei prin care să reducă originalitatea gândirii lui Mircea Eliade, unii comentatori (printre care si Culianu), i-au agăţat numele de numele lui Rudolf Otto, cel care scrisese despre „misterum tremendum". În 29 ianuarie 1944, Eliade dădea fără să ştie o replică acestora notând dezacordul său legat de ideea centrală a lui Rudolf Otto: "Nu este adevărat că omului îi e frică de Natură, de zei: frica aceasta este minimă, faţă de GROAZA pe care a îndurat-o el, de milenii, în mijlocul istoriei. Epoca noastră este prin excelenţă o epocă terorizantă"(**vezi M. Eliade, Jurnalul Portughez, 2010, ediţia a doua).**

În rândurile pe care, la vremea aceea (n.r.), comunistul Liiceanu (avantajat de Ministerul de interne printr-un "tratament de excepţie", vezi Noica si Securiatea II, 2010, p.88, p.89, p.94) i le-a cerut să le scrie în 1986, Constantin Noica ia peste picior (cu mare fineţe) "HIMERA" Jurnalului de la Păltiniş, jurnal bazat, în opinia sa, pe o crasă lipsă de ADEVĂR si de REALITATE **(vezi C-tin Noica, Epilog, ian.1986, în vol. Epistolar, 1987).** Vizitele lui Liiceanu la Păltiniş (două pe an în 1978, 1979 si 1981 şi cinci vizite în 1980) n-ar fi fost de natură să-i confere nici ADEVĂR şi nici REALITATE pentru simplul motiv că "maestrul" Noica nu a avut niciun discipol – aşa cum observase şi Alexandru Dragomir **(v. Isabela Vasiliu-Scraba, Propedeutică la eternitate. Alexandru Dragomir în singurătatea gândului, Ed. Star Tipp, Slobozia, 2004)** -, ceea ce nu exclude imensa influenţă pe care a avut-o Noica, prin gândirea sa, asupra foarte multor cărturari.

Aşa zisa "Şcoală de la Păltinis" este de fapt o formulă ce ascunde abuzul invocării numelui unui mare filozof de către cei care n-au produs mai nimic în domeniul filozofiei româneşti. Bănuind că "piticii" care-i cenzurau de obicei textele nu-i vor tăia trimiterile la Kant şi că G. Liiceanu de asemenea nu i le va indepărta fiindcă, necitindu-l pe Im. Kant, nu va pricepe unde bat aşa-zişii termeni "kantieni", însuşi Noica a ironizat "adevărul" HIMEREI. In plus se pare că s-a apucat şi el să scrie Jurnalul său de la Păltinis (cel puţin "70 de pagini", nici până azi publicate).

Fiind tipărite file din ce a rămas din dosarele "Noica" după ce o parte din ele au fost arse, probabil la insistenţa unor informatori aflati în relaţii bune cu Virgil Măgureanu (conducătorul instituţiei după 1990) s-a putut afla că Noica îi îndemna pe tinerii care-l vizitau să-l citească pe Mircea Eliade **(Noica şi Securitatea, vol. II, Ed. MNLR, 2010, p.220)**. Si că bătrânul filozof ar fi vrut să-i "dezlege" pe Andrei Pleşu si pe Gabriel Liiceanu de invocarea numelui său. Care, volens-nolens, îi pune pe ambii în inferioritate în plan cultural (de aici ideea lui Pleşu de punere în paranteză a gândirii lui Noica fiindcă "producţia bibliografică" a filozofului întemniţat şase ani fără vină nu ar fi aşa de importantă). Filozoful de la Păltiniş ar mai fi vrut "să-i scape de complexele" relaţiei discipol-maestru, ca să-şi poată fiecare urma "destinul său spiritual" (II, p.210). Or, cum bine s-a văzut, "destinul" i-a făcut pe cei doi să urmeze căi ascendente în plan politic şi social.

După mai mult de un deceniu de când filozoful catalogase (în Epilogul pe care Liiceanu il rugase să-l scrie pentru Epistolar) drept "himerică" închipuita "Scoală de la Păltiniş", himera a început să bântuie Wikipedia.ro, dicţionar on-line monopolizat de un grup cu interese ascunse **(vezi Isabela Vasiliu-Scraba, My Comp si mostenirea comunismului în wikipedia. ro, în rev. "Acolada", nr. 1/2012, p.19 ; http://www.isabelavs.go.ro/Articole/IsabelaVS-6wikiMyComp.htm)** ce promovează cărţile de la Humanitas, prin îndepărtarea abuzivă a cărţilor apărute la alte edituri. Aici închipuita "şcoală", invocată în decembrie 1987 de Culianu pentru manipularea ascultătorilor postului de radio BBC, e "dovedită" prin două surse: O sursă este Jurnalul de la Păltiniş apărut în numeroase ediţii la fosta editura a PCR, şi altă sursă este Epistolarul, scos într-o a doua ediţie tot de Humanitas, fosta Editura Politică. Una mai "de încredere" (vezi, Doamne) decât alta si ambele, pasă-mi-te, foarte "independente de subiect", ca să nu-i vină cuiva ideea să pocească articolul cu vreo etichetă vizând "punctul de vedere neutru", fiindcă, desigur, orice astfel de ştampilare ar dispărea instantaneu, îndepărtată de grupul mafiot care controlează Wikipedia.ro.

Constantin Noica asemuise VIDUL DE REALITATE al **Jurnalului de la Păltiniş** cu "vidul" de paltini din staţiunea sibiană numită Păltiniş, staţiune plină de brazi şi fără de paltini. VIDUL DE ADEVĂR l-ar reprezenta însuşi neadevărul "Şcolii de la Păltiniş", "un NIMIC inteligibil" **(Pentru Kant, "inteligibil" era cu necesitate "ceva", fie ca "realitate" postulată din nevoile raţiunii (ca ens rationis), fie "ceva" postulat sau existent în lumea simţurilor (v.Isabela Vasiliu-Scraba, L'Echafaudage dans l'edifice de la Topique Transcendentale de Immanuel Kant, in vol. I. Vasiliu-Scraba, Inefabila metafizică, p. 207-218, http://www.isabelavs.go.ro/Articole/CAP12_1.html**). "Epistolarul acesta – scrie ironic Constantin Noica în ianuarie 1986 – ar putea supravieţui ca adevăr al nimicului inteligibil în ceartă cu el însuşi". Dar Epistolarul n-a supravieţuit, tocmai fiindcă fusese "prilejuit de o himeră" (C. Noica); nici măcar prin textul lui Noica, introdus de Gabriel Liiceanu spre a-i spori şansele de supravieţuire, Epistolarul n-a supravieţuit. Oricum, nici Liiceanu, nici Pleşu sau Culianu nu înţeleseseră ironia filozofului persecutat de păzitorii ideologiei statului poliţienesc. Cum ar fi putut ei să priceapă că golul de adevăr al unui "nimic" rotindu-se în jurul propriei cozi, "în ceartă cu el însuşi" reprezintă chiar golul neştiinţei lor intr-ale kantianismului? Care dintre auto-desemnaţii "filozofi" din himerica Scoală de la Păltiniş, negată chiar de Noica, a putut vreodată să înţeleagă măcar scrierile mult invocatului lor "maestru"?

Aşa cum Heidegger gândea "uitarea fiinţei", hermeneutica practicată de Mircea Eliade ar dezvălui prezenţa, amintirea şi chiar "uitarea sacrului" (Constantin Noica). De aici ar rezulta capacitatea fenomenologiei eliadeşti de a face să renască fiinţa, reinvestind viaţa spirituală a omului cu o extraordinară plinătate: "În ultimii două sute de ani ai Europei, toate s-au dizolvat în faţa lucidităţii (...); astăzi s-ar spune că nimic nu mai înseamnă nimic. Eliade declară, în numele altei forme de luciditate: fiecare lucru şi gest al omului au însemnat ceva (...). Puţini oameni de cultură au deschis, ca Eliade zările către o nouă spiritualitate, probabil cea a veacului XXI" (C. Noica, Istoricitate şi eternitate, 1990, p.219).